

Een andere kijk op landbouw voor de toekomst

Stel je een landbouwsysteem voor dat helpt bij het tegengaan van klimaatverandering, boeren een goed inkomen geeft, hun welzijn stimuleert en de productie van betaalbare gezonde voeding mogelijk maakt. SEKEM werkt al een paar jaar aan zo'n model. Tijdens COP27 heeft SEKEM volop kunnen delen wat er in dit opzicht tot nu toe is bereikt.

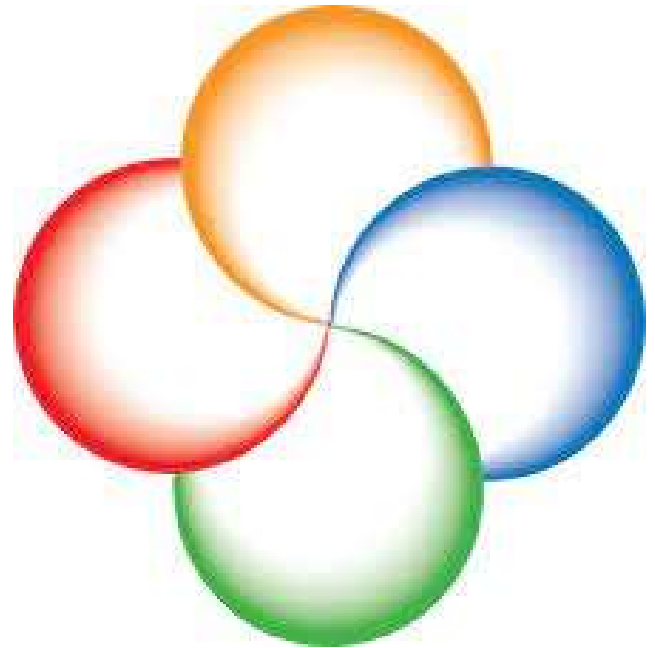
ECONOMY OF LOVE (EoL) is een ethische, duurzame en transparante certificeringsstandaard die biodynamische boeren ondersteunt om een positief milieueffect te bereiken door koolstof in de bodem vast te leggen en de biodiversiteit op hun bedrijf te vergroten. EoL is ontwikkeld door de Egyptische Biodynamische Vereniging (EBDA), die streeft naar duurzame landbouw in Egypte. Dit jaar verwierf EoL een licentie voor de certificering van koolstofkredietprojecten van Egyptische boeren.

Daarnaast zijn er criteria voor menswaardige werkomstandigheden en het ontwikkelen van de gemeenschap rondom de boeren. Certificering levert de boeren carbon credits op die zij kunnen aanbieden op de koolstofmarkt. Daardoor krijgen zij een beter inkomen en kunnen zij hun producten voor een lagere prijs aanbieden, wat leidt tot een betere bereikbaarheid van gezond voedsel voor een grotere groep mensen. Op dit moment worden 2.100 boeren door EoL gecertificeerd. Volgens een ruwe berekening kan dit aantal boeren helpen om 84.000 ton CO2 per jaar vast te leggen, wat een positieve impact op het klimaat zal hebben. De verwachting is dat deze stap de wereldwijde landbouw- en voedselsector fundamenteel zal veranderen.

Ambities

EoL hoopt dat tegen 2028 250.000 boeren zijn overgeschakeld naar duurzame landbouwmethoden. Het zal de economische veerkracht van de landbouwbedrijven en het aanpassingsvermogen aan het klimaat vergroten en duurzame landbouw in Egypte stimuleren. Bovendien zal de geschatte 9,6 miljoen ton vastgelegde

CO2 een aanzienlijke bijdrage leveren aan de bestrijding van de klimaatverandering.

SEKEM Wahaat

De SEKEM-farm in Wahaat El Bahariya was het eerste koolstoflandbouwproject dat door EoL werd gecertificeerd en speelde de rol van prototype. Dit project heeft goede resultaten laten zien en bewezen dat duurzame, regeneratieve landbouw volgens de EoL-richtlijnen kan bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering. Door het gebruik van biodynamische landbouwmethoden werd woestijngrond gerevitaliseerd, terwijl aanvullende activiteiten voor koolstofvastlegging in één jaar ongeveer 12.000 carbon credits opleverden, wat zorgde voor ongeveer 300.000 euro aan extra inkomsten die in de uitbreiding van de farm konden worden geïnvesteerd.

Om dit project tot een succes te maken, zoekt EBDA partners die bereid zijn de voorfinanciering van de transitie te ondersteunen.

COP27

Tijdens COP27, de internationale klimaatconferentie die dit jaar in Egypte plaats vond, was Economy of Love

VRIENDENKRING SEKEM

gastheer en medeorganisator van verschillende neven-evenementen.

Voorafgaand aan de conferentie organiseerden SEKEM en het Egyptische ministerie van milieu een eigen conferentie en een Solutions Forum. Ook tijdens COP27 was SEKEM intensief vertegenwoordigd met tien oplossingsgerichte dialoogwerkgroepen.

Zie <https://events.futureeconomy.forum/egypt-solutions-events>

Ecologische voetafdruk

Medewerkers van de Heliopolis Universiteit en van SEKEM meten regelmatig hun ecologische voetafdruk. Het zou geweldig zijn als iedereen uit het SEKEM-netwerk hetzelfde deed. Een beter milieu begint bij onszelf. <https://www.footprintcalculator.org/>

Meer informatie over Economy of Love vind je op <https://www.economyoflove.net/>. Carbon credits koop je hier: <https://www.economyoflove.net/eol-vc-credit/>. Voor 35 euro koop je 1 carbon-credit.

Een groepsreis naar SEKEM

Door Mieke Wilmar en Batrijs Rol

Na een lange reis met veel paspoortcontroles en ander oponthoud komen we midden in de nacht aan bij de poort van SEKEM. De bewaker opent het hek voor ons. Bij het Guesthouse worden we hartelijk ontvangen. In de eetzaal staan heerlijke hapjes en sappen voor ons klaar. Gastvrijheid is een basishouding in de Egyptische cultuur.

De volgende ochtend verkennen we het prachtige terrein met de palmbomen, oleanders, bougainville-

struiken en andere mediterrane bomen en gewassen. Aan de oprijlaan staan aan weerszijden hoge naaldbomen (casuarina). In de verte trekt een ezeltje een kar met

onkruid en takken. Het onderhoud gebeurt handmatig zo te zien.

Alles wat aangeplant en uitgegroeid is op het SEKEM-terrein is door irrigatie en compostbemesting tot stand gekomen. Dit heeft van de woestijn in vijftien jaar een vruchtbare en gezonde oase gemaakt. Het is werkelijk een wonder wat hier gerealiseerd is door Ibrahim Abouleish en anderen. Op biodynamische wijze worden meterslange composthoppen met preparaten en mineralen verrijkt.

Via een lezing horen we over de commerciële activiteiten van SEKEM zoals de ISIS-onderneming waar de kruiden theeën en cosmetica onder vallen. Verder NATURE-TEX en MIZAAN waar respectievelijk biologisch katoen wordt verwerkt en planten via ent-technieken worden veredeld. Wij zien dat voor de klimaatop katoenen hoedjes worden genaaid met daarop de tekst KEEP EARTH WILD.

Op het terrein bevindt zich ook een polikliniek. Daar kunnen mensen uit de omgeving behandeld worden en voorlichting krijgen over hygiëne, gezonde voedingsmiddelen en leefstijl. De kliniek groeit nog steeds en zal over enkele jaren door de uitbreiding van de Heliopolis Universiteit de status van universitair ziekenhuis krijgen.

De zakelijke visie van SEKEM is wat productie betreft gestoeld op the Economy of Love. Met andere woorden: geen winstbejag of uitbuiting maar een eerlijk deel voor iedereen, zo horen wij in een van de vele lezingen. In SEKEM kiezen ze ervoor zoveel mogelijk mensen uit de omliggende dorpen aan werk te helpen in een aantrekkelijke, mooie omgeving. Dit was voor Ibrahim Abouleish een belangrijk uitgangspunt.

De vrijeschool neemt een belangrijke plek in. Op een ochtend zijn we getuige van de dagopening in de zogenaamde morning circle. Alle kinderen staan (overigens rustig) in de kring en luisteren naar een of andere uitleg en zingen onder trompetbegeleiding een lied. Vervolgens mogen we een korte tijd in de klassen van de

VRIENDENKRING SEKEM

onderbouw kijken en zien hoe leuk en gedisciplineerd de kinderen meedoen. De middelbare scholieren krijgen naast de leervakken handvaardigheidslessen zoals hout- en metaalbewerking. Naast het gebruikelijke vrijeschoolonderwijs is er plek voor kinderen met een beperking. Op de scholen zijn euritmie, muziek en drama vanzelfsprekende vakken.

Op een klein uur rijden vanaf SEKEM bevindt zich in Caïro de Heliopolis Universiteit, waar studenten naast vakinhoudelijke colleges ook lessen over duurzame ontwikkeling, drama, muziek en kunst volgen. Ze noemen dit zelfs hun Core Program. Ook hier is aandacht voor de hele mens in een prachtige, groene omgeving.

Sinds de dood van Ibrahim Abouleish wordt de onderneming door zijn zoon Helmy Abouleish samen met deskundigen uit verschillende landen voortgezet. Met veel leden van het managementteam mogen we kennismaken. Zij nemen ruimschoots de tijd voor ons. Al met al is het een vooruitstrevend en hoopgevend 'project'.

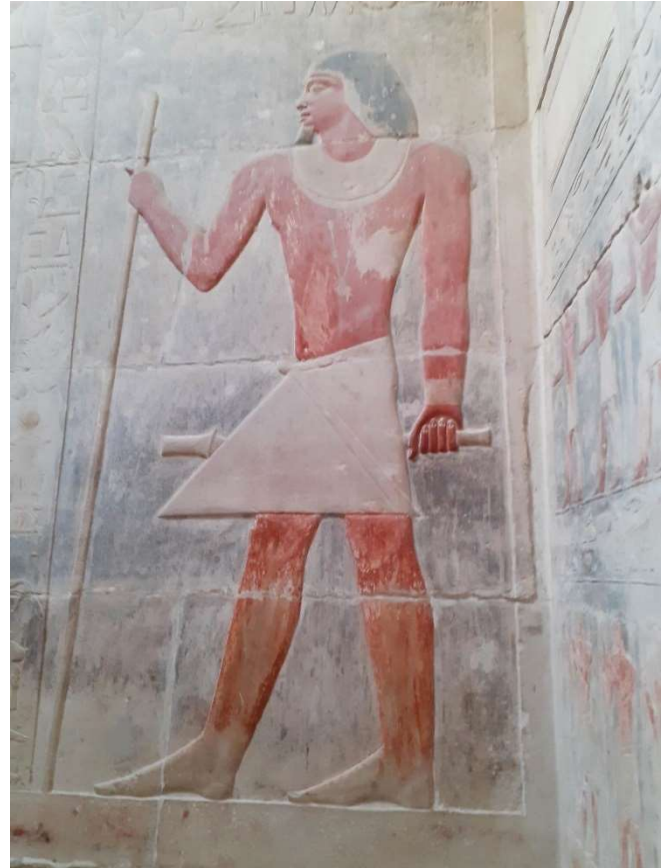
Ook het management en de werknemers beginnen de dag in een kring. Vanuit deze verbondenheid gaat iedereen aan het werk. Op donderdagmiddag, voor de vrije vrijdag, komen alle werknemers en bezoekers samen in een grote cirkel waar verslag wordt gedaan van de afgelopen week en waar gasten welkom worden geheten. Nadien geeft Helmy iedereen een hand.

Tijdens onze uitstapjes worden we stevast begeleid door een gewapende beveiliging. Op een dag bezoeken we Sakkara met de piramide van Djoser, tempels en graven. Prachtig bewaard gebleven met vele hiërogliefen en reliëfs.

De laatste twee dagen bezoeken we Caïro, de stad met tweeëntwintig miljoen inwoners, waar het druk, lawaaiig, vaak vies en arm is. Maar ook mooi. Een groter contrast met SEKEM is niet voorstelbaar. We bekijken Koptische kerken, moskeeën, de citadel en bewonderen in het Egyptisch Museum de beelden, mummies, goud en Toetanchamon. Bij de invallende duisternis maken we een pleziertochtje op de Nijl op een kleurig verlichte boot.

We hebben genoten van de bijzondere reis en het verblijf waar we overigens van vier tot vijf uur iedere

ochtend mee mochten (moesten) genieten van de moskeegezangen. Het Egyptische eten was uitgebreid en heerlijk overal.

De bezielende begeleiding van Corien Hoek en de aandachtvolle reisleiding van Hannie Bakker en Anne Bakker waren hartverwarmend.

In maart 2024 wordt er weer een reis georganiseerd. Als je belangstelling hebt, kun je je inschrijven via <https://netherlands.sekem.com/sekem-bezoeken/>

Sohila Mohamed en het Centre for Integrative Health

De gezondheidszorg in Egypte is er slecht aan toe. Er is weliswaar een publieke basisvoorziening, maar die voorziet zelfs niet in de meest noodzakelijke behandelingen. Het SEKEM Medical Center is een gewild alternatief in de regio rond SEKEM omdat gekwalificeerde artsen de tijd nemen voor de patiënten en proberen natuurlijke medicatie en holistische behandelmethoden te gebruiken. Ook de aangename en schone omgeving en de toegankelijkheid voor alle lagen van de bevolking dragen bij aan het succes van de polikliniek. Het

VRIENDENKRING SEKEM

Medisch Centrum verkrijgt inkomsten uit de SEKEM-bedrijven en uit donaties om behandelingen te kunnen bieden aan mensen met beperkte financiële middelen.

Health on Wheels

In de 13 dorpen rond SEKEM verleent het Medisch Centrum hulp aan patiënten die niet in staat zijn naar de kliniek te komen. Ook worden voorlichtingsbijeenkomsten gehouden om de kennis van de bevolking over gezondheid te bevorderen. Artsen bezoeken scholen in de omliggende dorpen om de leerlingen te onderzoeken en hen voor te lichten over gezond leven, voeding, beweging en hygiëne. Een opbouwwerker en administrateur regelen vaak ter plaatse verzekeringen en andere administratieve zaken die de mensen nodig kunnen hebben.

Sohila Mohamed is een van de medewerkers aan dit Health on Wheels programma. Zij werkt sinds februari 2022 in het SEKEM Centre for Integrative Health als gezondheids- en voedingscoach. Sohila behaalde haar bachelor in de farmacie aan de universiteit van Suez en

heeft ervaring met fondsenwerving. Op goed geluk stuurde ze haar CV naar SEKEM en het bleek dat men juist op dat moment naar een gezondheidscoach op zoek was. Inmiddels woont ze op de farm en werkt ze enthousiast aan de ontwikkeling van het Health on Wheels programma.

In het begin van de coronatijd, toen bezoeken aan de dorpen beperkt waren, schreef zij zich in voor een online cursus integratieve voeding van een Amerikaans instituut. Na een jaar ontving ze haar diploma en had ze veel nieuwe inzichten opgedaan met betrekking tot integratieve gezondheid.

Sohila geeft voorlichting aan werknemers van de SEKEM-bedrijven en aan de inwoners van de omliggende dorpen over gezondheid en de rol van voeding in relatie tot werk, loopbaan, sociale contacten en thuis. Het doel is het bewustzijn over al deze aspecten en hun interactie te vergroten. Maandelijks spreekt ze met leerkrachten, leerlingen en ouders over gezondheid en voedingsgewoonten. Daarbij hoort ook dat ze controleert wat de kinderen naar school meenemen om te eten.

Steun

Het SEKEM Medisch Centrum is afhankelijk van schenkingen. Deze komen allereerst uit bijdragen van de SEKEM-bedrijven, maar daarnaast zijn schenkingen van Sekemvrienden van groot belang om de activiteiten te kunnen uitbreiden. Schenkingen zijn van harte welkom op rekeningnummer NL76 TRIO 0212 4884 22 ten name van de Vriendenkring SEKEM, onder vermelding van 'Medisch Centrum'. Giften zijn fiscaal aftrekbaar. Hier vind je meer informatie over de mogelijkheden om SEKEM structureel te steunen. <https://netherlands.sekem.com/sekem-steunen/>

Decemberactie

Hoe leuk zou het zijn om een exemplaar van het boek 'Sekem – sociaal ondernemen brengt de woestijn tot bloei' cadeau te krijgen? Voor slechts 20 euro (winkelwaarde 24,95) en zonder verzendkosten sturen wij het desgewenst direct naar een dierbare met een Sekemkaart met een persoonlijke tekst. Wil je SEKEM ook iets cadeau doen, betaal dan een hoger bedrag. Het verschil gaat in z'n geheel naar de nieuwe Sekemschool in Wahaat.

Je kunt een boek bestellen door het gewenste bedrag over te maken naar rekeningnummer NL76 TRIO 0212 4884 22 t.n.v. Vriendenkring SEKEM en o.v.v. ; Kerstactie' en tegelijkertijd een mail met het bezorgadres en de gewenste tekst te sturen naar info@sekemvrienden.nl.

VRIENDENKRING SEKEM

COMPOSTKRING

Door Hannie Bakker

De Compostkring is het resultaat van onze toekomstvisie-dagen in het voorjaar. Samen met Dieter van den Broeck werkten we met een grote groep SEKEM-vrienden met de Theory U methode.

Ons SEKEM-visioen hierbij was: dat er meer en meer jonge en oudere mensen enthousiast worden door wat SEKEM presteert en hun leert. Zij willen dat meer bekend maken en zelf toepassen in Nederland; en ook met SEKEM samenwerken aan hun uitgewerkte vision goals.

Een groepje SEKEM vrienden heeft de intentie uitgesproken om als Compostkring rondom het bestuur te willen gaan staan. Zij zijn bereid om deeltaken te verrichten en eventueel zelf initiatieven te nemen om het SEKEM verhaal te verspreiden.

Je bent van harte uitgenodigd om je bij deze groep aan te sluiten! Op zaterdag 21 januari komen wij weer bijeen in de Stichtse Vrije School van 14.00 – 16.30 uur

om te bespreken wat actueel is in de Vriendenkring en om nieuwe plannen te smeden.

Bij het overlijden van dr. Hans Werner

Dr. Hans Werner, de mede-oprichter van SEKEM Vrienden Duitsland, overleed op 19 oktober 2022 op 97-jarige leeftijd. Hij was een van de beste vrienden van Ibrahim Abouleish en speelde een sleutelrol bij de totstandkoming van het SEKEM-initiatief.

"Ik wist dat je zou komen!" Met uitgestrekte armen begroette Ibrahim Abouleish dr. Hans Werner en zijn vrouw Elfriede toen zij onaangekondigd langs kwamen. Dat staat in het dagboek van Hans Werner en zo beschreef hij zijn eerste ontmoeting met de SEKEM-oprichter altijd. In de tempel van Karnak vertelde een andere toerist het echtpaar Werner voor het eerst over "de antroposoof die een speciaal visioen wilde verwezenlijken in de woestijn bij Caïro". Het was Elfriede Werner die vanaf dat moment alles bewerkstelligde om deze persoon te leren kennen. En hoewel Ibrahim Abouleish ze nog nooit eerder had gezien, begroette hij hen die januaridag alsof ze oude bekenden waren. Dit is hoe SEKEM het leven van dr. Hans Werner zou veranderen, want hij werd ook voor SEKEM gewonnen.

Het echtpaar Werner reisde vanaf dat moment regelmatig naar Egypte en steunde vooral de culturele impuls van de SEKEM-visie. Met de hulp van de Werners werd de SEKEM Development Foundation opgericht. Onder deze paraplu werd kort daarna de eerste school in SEKEM opgericht en vinden alle culturele activiteiten van SEKEM tegenwoordig nog plaats. Bijna tegelijkertijd richtten ze de Duitse vereniging voor de bevordering van culturele ontwikkeling in Egypte op, tegenwoordig bekend als SEKEM Friends Germany, en hierdoor verspreidden ze de holistische ontwikkelingsimpuls van Egypte naar Duitse en later Europese kringen.

De antroposofische arts dr. Hans Werner richtte halverwege de jaren negentig ook het medisch centrum van SEKEM op en begeleidde de ontwikkeling ervan. Inmiddels wordt het Medisch Centrum dagelijks bezocht door honderden mensen uit de SEKEM-regio en biedt het uitgebreide medische behandelingen. Elfriede en Hans Werner behoorden tot de beste vrienden van SEKEM-oprichter Ibrahim Abouleish en wisten ook in hun

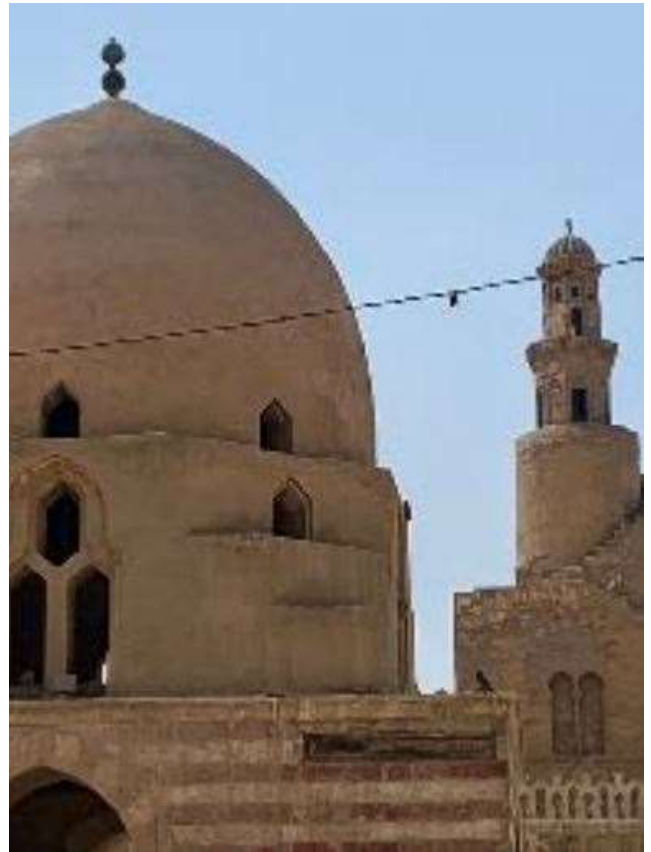
VRIENDENKRING SEKEM

thuisland veel mensen enthousiast te maken voor SEKEM, die toen invloedrijke co-creators werden.

Voor SEKEM was Hans Werner existentieel. Hij was diep verbonden met de visie van Ibrahim Abouleish en SEKEM en droeg deze de wereld in. Zonder zijn spirituele kracht, diepe verbinding en energieke werk zou SEKEM niet zijn geworden wat het nu is.

Vriendenkring SEKEM, Drebbelstraat 195, 2522 DA Den Haag, bankrekening NL76 TRIO 0212 4884 22, BIC code: TRI-ONL2U. Giften zijn fiscaal aftrekbaar. E-mail: info@sekemvrienden.nl, website: www.sekemvrienden.nl. Bestuur: Salah Ali (+31 6 8328 2871), Anne Bakker, secretaris (+31 6 4492 0544), Hannie Bakker, voorzitter (+31 6 2518 2676), Bert de Graaff (+31 6 5327 1035), Corien Hoek, lid (+31 6 1343 6174), Hugo Stekelenburg, lid (+31 6 1548 7569), Ellen Winkel, penningmeester (+31 6 2120 5816)

Kunstweek in SEKEM 6 – 18 maart

Verwonder je ... leer nieuwe mensen kennen ... luister en schilder ... hang wat rond ... heb plezier

Petra Rosenkrantz nodigt je uit in haar atelier in SEKEM. "Het is een lang gekoesterde wens om mensen uit Europa de mogelijkheid te bieden om Egypte te leren kennen. Om via kunst als medium tot een uitwisseling te komen met deze zo andere cultuur."

Met uitstapjes naar het Egyptisch museum, de bazaar, de piramides, slenteren door de stad, een rondleiding door SEKEM.

De kosten voor twaalf nachten volpension en inclusief vervoer van en naar het vliegveld bedragen € 695, materiaal en cursusgeld € 175. Vluchten boek je zelf. Het maximale aantal deelnemers is 14.

Stuur voor 15 januari een e-mail naar petrarosenkranz@icloud.com om je aan te melden.

<http://www.petrarosenkranz.com/>